

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVII. évfolyam. | 1902. November.

| 11. szám.

és melléklete: a

KERTÉSZ-GAZDA

II. évfolyam. — 11. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 cm)

egyszeri hirdetése: . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendőek.

Hirdetéseket elvállal:

a **MÉHÉSZETI KÖZLÖNY** kiadóhivatala
Kolozsvártt, Bástya-útcza 2.

Megrendelések alkalmával a Méhészeti Közlönyre való hivatkozást kérjük.

BÁNYAI SÁMUEL ÉS FIA

NŐI-FELŐLTŐ ÉS SZÜCS-ÁRU RAKTÁRA

KOLOZSVÁR, MÁTYÁSKIRÁLY-TÉR 8. SZ., TAKARÉK- ÉS HITELBANK-ÉPÜLET.

Legjutányosabb
.. á r a k ..

MINDEN IDÉNY UJDONSÁGA
LEGKORÁBBAN ÉS A LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN
KAPHATÓ RAKTÁRUNKON

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKET
PONTOSAN TELJESÍTÜNK.

3-6

Legjutányosabb
.. á r a k ..

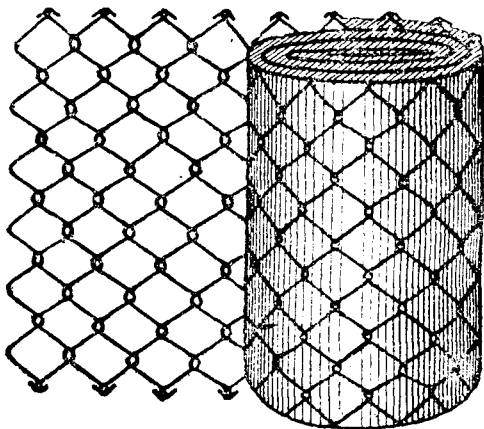
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony-szövet-fonal és szitaáru-gyára KOLOZSVÁRTT,

Egyetem-útcza 12. Telefon: 439.

6-12

Ajánlja minden, e szakmába
vágó munkáját, úgymint: ker-
tek, sirhelyek, sat. bekerítésé-
hez való gépfonatait; majör-
sági udvarok fonattal való be-
vonását; pincze, padlás, felső-
világossági, magtár- és élés-
kamra-ablakok rostélyzatát;
áthányó-rostákat szér, kocsz,
kavics válogatásához; szikra-
fogókat gépekhez, zöldre fes-
tett légy-szövetet; szelelő- és
lóhere-rostákat; Backer-féle
rostákat és egyébféle haszná-
latra vas-réz- és czinszöve-
teket; Kruppa-sodrony-sze-
gélyzeteket különféle minták-
ban; fakeretbe foglalt rostákat
és szitákat; rugányos ágybe-
tőteket (matracz); sodrony-
lábtrőrlőket. — Aczél-tűskés sodrony kertek, delelők, sat bevo-
násához. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

**Az első magyar
kereskedelmi méhteleg
tulajdonosa:**

Kühne Ferencz

Budapesten, (7—8)

I. ker., Attila-útcza 99. szám.

Kitüntetve minden kiállításon
számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-
érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelek-
kel és elismerő iratokkal.
Szállítója számos méhészeti egyesü-
letnek, a m. kir. méhészeti felügyelő-
ségnek, a méhtenyésztési szakközeg-
eknek, s a méhtenyésztés terjesztésé-
vel és tanításával foglalkozó szakinté-
zeteknek, sat.

*Az egyedüli kereskedelmi méhteleg, mely az eszredéves kiállításon a leg-
magasabb kitüntetést: a „Kiállítási nagyjérmet“ nyerte.*

**Műhelyeimben nyitban, kifogástalanul, pontosan s méltányos árban
készíttetem és raktáron tartom a következőket:**

**Mindenféle méhkaptár, a kaptár-
készítés eszközei, keretkészítőgé-
pek, keretléczek, távolságkapcsok.**

**Hanneman-féle rács horganyle-
mezéből, teljesen tiszta, sima és
pontos nyílásokkal.**

**A mézpörgetés és viaszolvasztás
eszközei, méztartók, mézszállító bő-
dönők és mézesüvegek, mint: kitűnő
jó mézpörgetők, viasz- és mézol-
vasztó-eszközök, mézesüvegek, mé-
zesbödönök jó erős pléhből; to-
vábbá öt kilós szállításra nagyon
alkalmas bődönkék.**

**A méhek kezeléséhez szükséges
összes segédeszközök a legjobb
anyagból. Keretfogók, keretvillák,
a kaptártisztogatás eszközei, lép-
füdelező kések és készülékek, anya-
zárkák, herefogók, herekirekesztők.**

Minden kaptár, segédeszköz, sat. személyes fölügyeletem mellett készül és
csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a
legjobb és a czelnak leginkább megfelelő tartós, jó anyagból készül. — A
rendestől elütő kaptárokat és eszközöket csekély árkülönséggel készítem.

Képes főárjegyzéket az 1902. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Valódi Rietsche-féle műlépprések
minden nagyságban, öntéses for-
mákban.

Műlép amerikai hengergépen
készítve, a legtisztább méhviaszból.
A viasz tisztaságáért szavatolok.

**A rajbefogásához és elhelyezésé-
hez szükséges összes eszközök.** Raj-
fogók és rajföcskenedzők.

Az etető-eszközök különféle, leg-
czélyszerűbb nemei; továbbá itató-
edények és itató-vályúk.

Füstölő- és védekező-eszközök,
Füstölők, smokerek, p.pák, füstölő
és elkábító anyagok, méhészs-p-
kák, szem- és orrvédők és keztyűk.

A méhészeti irodalom ermékeiből
a legjobb és a legkedveltebb
szakmunkák.

CSINTALAN GYULA orgona-, zongora- és harmonium-készítő

KOLOZSVÁRT. Lakása: Egyetem-ú. 6. sz. Üzlethelyiség:
Deák-Ferenc-ú. 2. sz., hátul az udvaron.

Elvállalok orgona készitést, minden nagyságban, minden kivitelben és stylben,
továbbá javítását, átaktatását, kibővítését és hangolását jótállás mellett.

Elvállalok bármilyen nagy zongora-javítást, hosszú zongorák rövidde átalakítá-
sát, bőrozését és hangolását.

Készitek oltárokat, szószéket és szószék föléb: való koronát, nemkülönbén egész
templomi berendezéseket is.

Elvállalom iskolai és szobai harmoniumok javítását és hangolását, úgy helyben,
mint vidéken. Vidéki meghívásra pontosan megjelenek. Kérdzősködésekre azonnal
válaszolok.

Niért továbbra is becses figyelmébe ajánlom magamat. A t. közönség és egy-
házak pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

3—5.

CSINTALAN GYULA.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbútorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlep**, **javitott mézpörgetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzók- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkek közül különösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai széna-fűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat és szemző késeket.

Végül fölhimvem b. figyelmét **konyhaberendezési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-gépeket, ruhamangorló és facsaró gépeket, kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi berndorfi alpacca és alpaccaezüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközlöm.

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1-ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., köri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Bíró Gyula, tanítóképző-intézeti tanár, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Esterházy-útca 21. sz. címzendő.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének **Kolozsvár, Bástya-útca 2.**” címzendők.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Roklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: **Szentgyörgyi Lajos.** Főmunkatárs: **Nagy János.**

Fölvivás.

Minthogy szeptemberi és októberi számunkban eredménytelenül kértük tisztelt méhésztársainkat, ismételten azzal a kéréssel kopogtatunk be: sziveskedjenek idei méhészkedésük eredményéről, méhtörzseik és a rajok számáról, a mézelés sikeréről, mézkészletük mennyiségéről, s eladási szándékuk esetén a méz minőségéről és áráról szerkesztőségünket akárcsak levelezőlapnyi rövidséggel is *sürgősen értesíteni,*

Útmutatás a kezdő méhész számára.

(November.)

A kaptárokban tenyésző méhcsaládok lakásuk minden legcsekélyebb nyílását, repedését gondosabban, tömörebben, s korábban hordták meg az idén propoliszszal és a fiasítást is hamarabb beszüntették, mint tavaly. Kedves állatkáink ösztönének e föltűnő megnyilatkozása — megfigyeléseink szerint — kemény telet jósol. A költőtért, a méhek téli fészket védő belső takarók berakásával mégis várjunk, míg az időjárás állandóan fagyosra nem válik. A költőtérnek a megelőző számainkban javasoltak szerint eszközölt el-

rendezése esetén a szélről védett helyen álló és jó melegtartó kaptárokban a fagyok beálltáig nemcsak fölösleges, de ártalmas is lehet a belső téli takarók behelyezése. Fiasítás most már alig van a kaptárakban; a tömören összehúzódó méhek elég meleget fejlesztenek életföntartásukhoz belső takarók nélkül is még most, melyeknek ilyen korai berakásával a téli fészkek légkörének melege fokozódván, a páráktól már most penészt fognának a lépek, sőt a fiasítás is megindúlna; pedig a penészesedés általában káros, s a fiasítás tél előtt való megindulása sem kívánatos.

Ha már állandóan tartósra vált a hideg, akkor is csak a keményebb széljárásos vidékeken és a zordonabb tájakon szükséges a mézűrt, s a költőtért záró ablak és az ajtó közét szalmavánkossal takarni, vagy sarjúval, mohával, papirosforgácssal, sat. megtömni. (Szalmával, törekkkel, polyvával, sat. olyan anyaggal, melyben gabonaszem lehet, nem ajánlatos a kaptárok belsejének és egymás közt való közeinek a megtömeése, mert annál inkább odaszoknak az egerek.) A kettős falazatú jó kaptárban a költőtért földő deszkáckákra és az ablakra fektetett és odaszoritott néhány réteg újságpapiros nagyon jól visszatartja a méhcsalád téli fészkének a melegét.

Az előretékinő gondos méhészt már elvégezte méhcsaládjának télire való elrendezését. A kaptárok megbolygatása, a költőtér szétszedése most már végzetessé válhat a méhekre. Lakásuk szétbontásával ezentúl már nincs dolga a gondos méhésztnek. A hűvös időben kiszedett keretekről lepotyogó méhek hamar megdermednek; mások szerte motoszkálnak, vagy fölroppennek, s közülük sok nem talál haza. Aki a fiasítás megszűnése után értékelni tudja a méh becsét, bezzeg egyetlennek az elhullását sem okozza. Már ezért is, de meg [mivel a kiszedett kereteket a legügyesebb kéz, a leggondosabb igyekezet sem tudja úgy visszahelyezni, ahogyan a méhek télire eligazodtak, valamint a fölfeszgetett propolisozás is kárba vesz, amit már nem pótolhatnak a méhek — életkérdésbe vágó elkerülhetetlen szükség nélkül ne bontsuk föl ezentúl a költőtért.

Ilyen elkerülhetetlen szükség, ha esetleg kellő mézkészlete nem volna egyik-másik családnak, s azt pótolni kellene. Ezt pe-

dig a lehetőségig olyan lépesméznek a beadásával kell minél gyorsabban eszközölni, melynek sejtjei befödendezvék. A nyílt mézessejtek tartalma megsavanyodhat, megerjedhet és vérhast okozhat.

Lépesméz hiányában egy klgrnyi tartalmú, lehetőleg törpe és széles szájú beföttes üveget töltünk meg pörgetett mézzel, száját kössük be tüllel és borítsuk a középső födödeszkácskán, az üveg szájának megfelelő nagyságúra vágott nyílásra. A tüllün átszivárgó mézzel táplálkozva szépen áttelel a család. Ha az üveg kifogyott, ismét megtöltjük mézzel. Az üveg szája körül a födödeszkácskán netán mutatkozó hézagot viaszszal, vagy kittel tüntessük el, s az üveg körül tömjük meg az ürt mohával, szöszszel, papirforgácssal, vagy sarjával.

Novemberben nem ritkán még kellemes meleg napok szoktak lenni, amikor igazán jóleső gyönyörködéssel látjuk méheink élénk röpködését. Milyen jótétemény ez szegénykékre! Úgyis tartós rabóságuk meg-megrövidül, újjongva fürödnek a nap sugaraiban, az itt-ott még élő testvérkéiket, az elkésett virágokat fölkeresik, s egy-egy kis himport, talán édes nedvet is kapnak látogatásuk jutalmául, vagy ragasztó anyagot szedegetnek, hogy lakásukon a netán be nem tapasztott hézagokat meghordják. Az ilyen ki-kiröppenés a vérhas eshetőségét is legalább elodázza.

Ha a kaptárok nem kettős falazatúak, s falközeik nem bélelték, az egymás mellett álló kaptárok közé tömjünk sarjút, vagy mohát, különben sokat szenvednének méheink a hidegtől.

A kasokra föltétlenül szükséges a burkolat, köpeny, takaró, melyet zsúpból, sásból, gyékényből, sat. venyigével, vesszőgúzzsal, vagy dróttal szorosan lekarikázva, még a raj befogása előtt jó tömören ráillesztett a gondos méhész a kasra. Az ilyen burkolat nyáron hűvösen, télen melegen tartja a kast.

Ha még a menőkéknek egyszerre egy-két méh közlekedhetőseig való szűkítését is megtettük, s széltől — ha másként nem lehet, ellenzők alkalmazásával — védve, a legcsekélyebb háborgatástól és a méhellenségek zaklatásától óva vannak a méhcsaládok, s betelelésükre és őszi gondozásukra a múlt hónapokban is elmondottak szerint mindent lelkiismeretesen elvégeztünk: sikeres áttelelésüket nyugodtan reménylhetjük.

Egyebekben idei októberi, különösen pedig múlt évi októberi és novemberi számunkban közölt emlékeztetőink szives figyelemre méltatását ajánljuk kedves kezdő méhésztársainknak.

Teleki.

Magyar királyi állami méhészeti gazdaság Gödöllőn.

(Folytatás.)

Szemben, a telep jobbfelén ismét három méhest látunk a képen egy sorban. A középső — a nagyobb — Liebner-féle kaptárokkal (a mézür akkora, mint a költőtér; itt is, ott is 1—1 keretsor) abból a célból van berendezve, ha vajjon jobban kihasználható-e a kedvező hordás ezekkel, mint a Grand-féle kaptárokkal.

A felső méhes Tóth Jánosnak, a gazdaság vezetőjének a rendszere szerint a gazdaságban készült hatoskaptárokra van berendezve, s 40 család már zsong is benne.

Az alsó méhest kasokra és átmeneti kaptárokra rendezték be, hogy az ilyen rendszer okszerű kultiválása is elsajátítható legyen a gazdaságban.

A parknak a főépületekhez közelebb eső részén jobbra és balra 1—1 szép pavillon áll. Az egyik — négyszögű, illetőleg keresztalakú — Ambrózy Béla báró rendszere, befalazott 4 kis, vagy 2 nagy keretsoros hatoskaptárokkal; a másik hatszögű, szintén hatoskaptárokkal. Mind a két pavillon kaptárai a gazdaságban készültek. Egyik-egyik pavillonba egyelőre 18 méhcsalád jutott.

A parkban szerte elhelyezett különböző rendszerű kaptárok és dúczok között ott van:

Ambrózy Béla báró ikerkaptáraiból 2 dúcz, egyenként 16 méhcsalád számára, de egyelőre csak 11 törzsszel benépesítve. Ambrózy báró ezekkel a kaptárokkal érte el páratlánul álló sikeireit. Az ő ikerkaptárai fekvő rendszerűek, egy-egy kaptár egymás végében 2 méhcsaládot fogad be; a vándorlásra fölötte alkalmas rendszer.

A figyelőkaptáron, a Mayer-, Liebner-féle dúczokon, az Alberti- és Pohánka-féle lopozókaptárokon, Neiszer rendszerén, Nemesszeghy vonatos kaptárán és a tönkkason kívül megvan valamennyi külföldi ismeretes rendszer is, mint: Dzierzon ikerdúcza, a bécsi egyesületi kaptár, Langstroth-, Covan-, Scherrington-, Abbot-

Hoocker-, Santonax-, Layens-, Woodburg-, sat. angol, francia, sat. kaptár.

A terület felső, dombos részét koszorúzó erdő ölen még egy egész méhtelepet találunk. Ott szerénykednek a bokor alá rejtőző ibolyaként ezek a kisembernek való kedves, egyszerű méhesek. Az egyik magasztalva emlegetett néhai nagymesterünknek: Grandnak a szerényebb emberek számára alkotott rendszere, mit kevés költséggel a méhész maga is fölállíthat; az ő kaptáiraival is van berendezve és részben benépesítve. A másik a földművesek számára alkalmas méhszín, kasokkal és kaptárokkal, részben szintén benépesítve. Ezek mellett még néhány hármaskaptárból alkotott dúcz áll ott, tető alatt, hogy a szabadban való méhészkedés is bemutatható legyen.

Nemcsak a parkot, de az egész területet, az e hazában honos és a külföldön ismeretes valamennyi jól mézelő, vagy himport adó fáknak, cserjéknek és bokroknak nagy gondnal, szakértelemmel és sok fáradság árán összeszerzett százfélesége disziti.

A jó méhlegelőül szolgáló legkiválóbb honi és külföldi fajú cserjéket és fákat faiskolákban, az egyévi és évelő egyéb mézelő növényeket pedig kisebb-nagyobb táblákban szemet-lelket gyönyörködtető szép rendben és különös gondossággal oly nagyarányban művelik, nevelik és szaporítják a gazdaságban, hogy rövid időn nemcsak az egész terület gazdagon betelepíthető és így az ott tenyésző méhcsaládok dús Kánaánja lesz, hanem a hazai és a külföldről meghonosított mézelő növények magvainak, s a cserjék és fák csemetéinek a méhészek közt szándékoltt ingyenes, vagy legfőlebb mérsékelt áron leendő szétosztásával a méhlegelőnek az egész országban való javítását czélozzák.

A gazdaságban junius 1-én történt kedves emlékéü ünnepies megnyitása alkalmával 248, szebbnél-szebb, gondosan kezelt méhtörzs volt; azóta kétségtelenül szaporodtak a családok, melyeknek számát 500-ra szándékoznak fölvinni. Ennek a nagy állománynak a várható szaporulatát arra érdemes néptanítók, lelkészek, községi jegyzők, erdő-, mező-, gát- és pályaeörök, kiscgazdák, vinczellérek, kertészek, de elsősorban iskolák és intézetek közt szándékozik a földművelésügyi miniszter ingyenesen szétosztatni.

(Vége következik.)

Teleti.

A német, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás Temesvártt.

(Folytatás.)

Harmadik nap.

A vándorgyűlés folytatólagos tanácskozásainak megnyitása után *Máday Izidor* elnök jelentkezésre kérte azokat, kik a napirend előtt szólni kívántak.

Kühl Frigyes dr., a vándorgyűlés németországi elnökének jelentését, mely szerint a Berlebo-féle vándorgyűlési alap 2632 márka, tudásúl vették.

Beck Pál dr. lovag, osztrák elnök indítványát, hogy az 1904. évi vándorgyűlést Dornbirnben (Vorarlberg) tartsák meg, egyhangúlag elfogadta a vándorgyűlés.

Much Ferencz, a bécsi központi méhészegyesület elnöke a Bécsben 1903-ban tervezett méhészeti kiállításra meghívta a német és magyar méhészeket.

Kühl Frigyes dr. lelkes beszédben méltatta Ambrózy Béla báró érdemeit, minek megjutalmazását — úgymond — tartsuk kedves kötelességünknek. Évek hosszú sora óta van szerencsénk őt — folytatta — ismerni; barátságát, előzékenységét mindig nagyrabecsültük, s elvagyunk ragadtatva annak a látásán, mennyire szeretik, sőt bálványozzák őt hazájában. Azt hiszem tehát, mindenki egyetért velem, ha azt indítványozom: válasszuk meg őt *disztalgunkká*. Az indítványt lelkes köztetszéssel és tapssal helyezte a vándorgyűlés.

A köztisztelet és ragaszkodás e kedves megnyilatkozására *Ambrózy Béla* báró mélyen meghatva mondott köszönetet, s a következőleg válaszolt: a Kühl Frigyes dr. beszédében kifejezést nyert benső szeretet nem egyedül őt, hanem elsősorban az egész magyar nemzetet illeti. Ezért szíve mélyéből köszöni hazánk és a déli vidék nevében a rokonérzés e lelkes megnyilvánulását; fölötte örvend, hogy vendégeink jól érzik magukat nálunk. Vendéglátásunknak azonban még nincs vége. Délután — úgymond — különvonaton eljönnek hozzám Gyarmatára, hol az én vendégeim lesznek. Még egyszer köszönöm megtiszteltetésemet, mely polgártár-

saim előtt mindenkor tanútság lesz arra, hogyan nyerjék meg a külföld szeretetét. A báró kedves kijelentéseire lelkes éljenzés következett.

Máday Izidor, miniszteri tanácsos jelenti, hogy a vándorgyűlés magyar elnöki tisztségéről lemond. Tíz év előtt, a Budapesten tartott vándorgyűlésen választották meg e tisztségre, amikor megokolt volt a választás. Magyarország e téren először lépett a nyilvánosság elé; ezért vállalkozott az előmunkálatok vezetésére. Most azonban lemond, azzal az óhajtással, hogy méltó szakférfiút: Ambrózy Béla bárót válasszák meg e tisztségre.

Vámossy Mihály, a magyar országos méhészegyesület elnöke sietve válaszolt, hogy nem fogadjuk el a lemondást. Ambrózy Béla báró sem járul ahhoz, biztosítván a méhészeket, hogy úgyminden lehetőségét a méhészet ügyének szenteli ezután is. Mádayt erre lelkes óvácziókban részesítették, mire lemondását visszavonta.

Ezután *Ludvig Ede* értekezett a *parthenogenezisről*, mit Ambrózy Béla báró német nyelven tolmácsolt. Majd

Hamsch Miksa, boroszlói főtanító tartotta meg előadásait a *hosszúnyelvű*, vagyis a *vörös lóheréről gyűjtő méhek anyaneveléséről* és a *népies méhészkedésről*. Mind a két előadónak jegyzőkönyvi elismerést szavazott a vándorgyűlés.

Ezzel az előadások tárgyalása befejeződött, s *Máday Izidor* elnök köszönetét fejezte ki úgy az előadóknak, tanútságos értekezéseikért, mint a jelenvolt hallgatóságnak a kitartásért, a tanácskozások befejezését kijelentette, s a kiállítási bírálóbizottság ítélezésének kihirdetésére hívta meg a méhészeket.

A kiállítás.

A temesvári méhészeti kiállítás — ámbár az ezzel csaknem egyidőben rendezett pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállítás, valamint a verseczi és nagybecskereki kiállítások sok méhészt elvontak, s az iskolai év kezdete a tanítóféle embereknek — pedig azok közül kerül ki a jelesebb méhészek tömege — a Temesváron való megjelenést jórészt lehetlenné tette — várakozáson fölül sikerült, nem remélt nagyarányúvá növekedett, s úgy Darányi miniszternek, mint a nagysokaságú külföldi idegeneknek és szakembereknek a tetszését különösen megnyerte. A kiállítást állandóan

seregestől látogatták; az első napon ezernyi néző gyönyörködött benne.

A kiállítási terület bejáratával szemben van a városliget tágas üvegpavillonja, melyben az apróbb tárgyak voltak, sokat próbált egyes kézre, jóízlésre és szakértelemre valló jártassággal csoportosítva. A pavillon árnyas oldalán a szabadban az élő méhcsaládok, a pavillon körül pedig a kaptárok, méhesek, dúczok, vándorszekerek, sátrak, s a gépszerű nagyobb eszközök voltak kiállítva. Az üvegpavillontól jobbra eső épület kiállítási irodául szolgált; balfelől pedig, a terület árnyas fái alatt, a kiállítási vendéglő előtt terített asztalok, üdítő ételek és italok, s cigányzene csalogatták a tikkadó vendégeket.

A kiállítás *I. csoportjában* — *élőméhek* — sajnos, nagyon szegényesen vettek részt a magyarok, csupán ketten: *Ambrózy Béla báró* Temesgyarmatáról állított ki bánáti fajú 4 méhcsaládot és *Maurer Emil* Debreczenből, de ő is már olasz méhet. Pedig a tiszta magyar és a keresztezés útján nyert úgynevezett bánáti fajt kiváló szorgalom, rendkívüli szerzési ösztön, edzettség, jó rajzóképeség és szelidség, tehát a legjobb tulajdonságok jellegzik, minél fogva ha a külföldön oly ismertté lenne, mint az idegen fajok minálunk, épp úgy pénzelhethénk élőméheinkkel, mint a német, olasz és osztrák méhészek. De hát az a mi átkunk-vétkünk, hogy természeti kincseinket megbecsülni, értékesíteni nem tudjuk, de nem is akarjuk és még az itthon Temesvár is nagy messzeség, hogy ott bemutassuk, kiválóságával dicsőséggel versenyezzünk. Hagyjunk föl már egyszer ezzel az ősi szokással, vetkőzzük le a nemtörődömséget; legyen a temesvári kiállítás az utolsó, melyen oly szegényesen mutattuk be az élőméheket. Vegyünk példát arról, hogy a külföld sokszorosan messzebb földről elhozta élőméheit; Németország és Ausztria gazdagon volt képviselve, sőt Olaszország, de még Románia is több élőméhet állított ki Temesvártt, mint mi. Mutassuk be máskor nagyobb számban a mi kiváló méhfajunkat, hadd lássa és ismerje meg a külföld. Ne kényelmeskedjünk, menjünk a piacra, különben nem látják, nem tudják, mink van nekünk. Egy Mayer Henrik nevű, földművesnek látszó öreg, töpörödött apró ember Westerbeckből (Braunschweig! . . .) lüneburgi *törpe, öblös parasztkasokban* (!!!) 6 méhcsaládot hozott Temesvárra; a

méhek lépben és népben sértetlenül, gyönyörűen érkeztek meg. Hova esik neki és hol van nekünk Temesvár!? Bezzeg kapott is a sógor 80 csengő-csillogó arany koronát és ezüst érmet, s méheit is jó pénzen eladta, s nagyon hihetőleg még több megrendelést kap ezután élőméhekre.

A méhcsaládok legtöbbször porosz-sziléziai, olasz és krajnaiⁱ volt. *Ambrozics Mihály* (Moistrána, Krajna) kiválóan szép két krajnai méhcsaládot mutatott be fekvőkaptárokban; a kiállítók jutalmazására a bírálóbizottság rendelkezésére bocsátotta.

A II. csoport, a kaptárak és méhészeti eszközök osztálya a legnagyobb arányú volt. Magyar méhészetünk méltóképpen jelent meg itt, hol a kiállítók számának közel fele, a bemutatott tárgyak tömegének pedig jórésze magyar volt. A németek és osztrákok méhészetét különösen jellegző erős kereskedelmi irány föltűnően kidomborodott itt. Okos a sógor! A reklám embere ő; folytonosan új meg új rendszert és eszközt visz a piacra, miknek magasztalásához és terjesztéséhez — ám a méhtenyésztés hasznot hajtó irányának nem éppen az üdvére — nagyon jól ért. Fölötte sok olyan készüléket, eszközt, felszerelést mutatott be, amik a méhészkedésben fölöslegesek, sőt hasznavehetetlenek is és a méhészkedést költségesebbé, a gyakorlatot körülményesebbé, bonyolódottabbá teszik. És készítményeivel mégis szépen pénzel, ám a magyar méhészek közt nem igen (legfőleg a laikus ugrik neki a csiklandós dolgok megszerzésének), mert a magyar természet a méhészetben sem kedveli a teketóriát; egyszerűség s minél kevesebb babrálás a magyar méhész vágya. Kaptáraival sem dicsekedhet a német; a magyar kaptárak sokkalta fölülműlják a külföldieket. A természetességnek, a tenyésztés kivánalmainak, a kezelés könnyedségének megfelelőbbek, s egyöntetűség, szoliditás és olcsóság tekintetében is kiválóbbak a mieink — Eszközöket — az egyetlen mülépprést kivéve — nem szorúlnak már a külföldre. Magyar iparosokkal és magyar gyárakban készítettjük már saját szájunk íze és egészséges magyar gondolkozásunk szerint legmegfelelőbb kitűnő és mégis olcsó kaptárainkat és eszközeinket, mikből már kivitelünk is megindulván, különösen a keleti államokba sok megy, sőt Amerikába is rendelnek.

E csoportban leginkább föltűnt a *Magyar Országos Méhészegyesület* nagyszabású, s *versenyen kívüli* kollekziós szép kiállítása; kaptárai és eszközei igazán szépek, jók és olcsók.

Különösen kitett magáért a *Magyar Fémlemezgyár* is, melynek remek készítményeit maga, a gyár világlátott derék fiatal igazgatója: *Balázs úr* mutatta be, kinek dicséretre és pártolásra érdemes törekvése eredményezte, hogy ez a még új gyár versenyezésre képes kitűnő és mégis olcsó méhészeti eszközeivel a külföldi készítményeket jórészt kiszorította már nálunk, sőt az ország határain túl is hódítani kezd. Egyelőre fémlemezből, öntvényekből, bádogos- és lakatosmunkákból való méhészeti eszközöket készít a gyár; de ezek oly kitűnőek, hogy Darányi miniszter is elismerőleg nyilatkozott a gyár kiállítása felől, többek között a vándorméhészetre nagyon alkalmas csinos sátorról is, mely öt percz alatt fölállítható, vagy lebontható, hóna alatt is elviheti az ember, s pompásan lehet benne dolgozni és pihenni. A miniszteri elismeréshez, valamint a zsűri kitüntető ítélkezéséhez mi is szívből gratulálunk Balázs igazgató úrnak, ki a gyárat most már asztalosműhelylyel is kibővíti, hogy kaptárok és fából való egyéb méhészeti eszközök is készülhessenek ott.

Kühne Ferencz, első magyar hereskedelmi méhtelepe az ő megszokott impozáns megjelenésében mutatkozott be kollekciójának remeklésével. Kaptárai kitűnőek, eszközei pompásak, »non plus ultra« mézpörgetői igazán méltán viselik e nevet. Fényes kitüntetésének mi is örvendünk.

Franzen Mihály, zombolyai tanító szabadban álló, a vándorlásra is alkalmas olyan sátorszerűen konstruált méhest mutatott be, melyet a méhész minden ízében maga készíthet, kevésbe kerül, szűk helyen elfér, könnyen tovaszállítható, hamar föl lehet állítani, s dolgozhat is benne a méhész. A szép kitüntetést igazán megérdemelte ez a jeles méhész.

Falsoviczky János Dávidházáról (Torontálvármegye) 32 kaptárra berendezett vándorkocsija föltűnést keltett.

Dzierzon János dr. saját találmányú ikerkaptárait, melyekkel azok föltalálása óta méhészkedik, különös érdeklődés övezte.

A III. csoport a méhtermékeké volt. A pörgetett mézzel telt és remekül csoportosított bödönök, főleg pedig a diszesen vignet-

tázott csinos üvegek, a lépesmézzel telt keretek, kiépített üveg-harangok, boxesek és viasztömbök ügyesen elrendezett tarkázásával kedves képét minden látogató elnézve élvezte. Tudvalevő, hogy a magyar méz minden más méznél kedvesebb, keresettebb a külföldön; kiválósága és elsőbbsége Temesvártt is kitűnt. Imponáltunk is ezzel a kincsünkkel. E csoport kiállítóinak száma jó kétharmadában magyar volt, a termékeknek pedig elenyésző csekélysege külföldi. Igazán tanulságos jelenség, hogy a magyar mézzel való versenyzéstől vonakodik a külföld. Mézet mégis csak kevesebb költséggel, koczkázattal és fáradtsággal hozhatott volna a Nyugat, mint méhesaladokat. Ám az élőméhek csoportjában imponált, a termékekében — mondhatjuk — visszavonult; nagyon jól tudja: miért.

Ambrózy Béla báró, a gödöllői állami méhészeti gazdaság, Balla Kálmán (Újszász), Franzen Mihály (Zsombolya), Török Fózsef (Öcsöd), Betegh Gerőné (Soósmező, Szolnok-Doboka), Patka Venczel (Borszék), Lükő István (Moravicza) és Martinovics Miklós (Nagytopolovecz) remekül kiállított főséges mézeikben való gyönyörködéssel alig teltek el a szemek, lelkek.

Ambrózy Béla báró gazdagon változatos, versenyen kívüli pompás kiállítása e méhésznagyságunkhoz méltó főségben imponált; mézei, borai fejedelmi asztalra valók.

A gödöllői állami méhészeti gazdaság állított ki legtöbb üvegezett mézet, melynek mintaszerű kezelése, csinos és izléses üvegezése, kiválósága és kristálytisztasága oly ragyogó volt, hogy bármely kiállításon első babérra érdemes.

A IV. csoportba osztott *méz- és viaszkészítmények* közül a mézessütemények, mézborok, mézlikőrök, mézes-befőttek és mézcukorkák kellemét az inycsiklandoztató kínalatosság, még inkább a megízlelés után érzett kívánatosság dicsérte. A közönségesen ismeretes mézeskalács, mely sok családnál már-már oly megszokott, mint a mindennapi kenyér, népszerűségében sokat emelkedett. Az egészségre ártalmas gyári eczet helyett a méhészek háztartásában használatos kitűnő mézeczetet is mutattak be. Műlép, viasz és viaszkészítmény arányosan, szépen volt kiállítva. Az e csoportban szereplők felényien magyarok voltak.

A nagy mennyiségben kiállított mézborok közül *Ambrózy Béla bárónak* már említett, s a legjobb tokajival is vetekedő föl-

séges italai mellett *Balogh Gergely* (Csongrád-Mágocs), id. *Gödri Ferencz* (Sepsiszentgyörgy) és *Tichy Miklós* (Budapest) mézborai is kitünők voltak.

A mézessütemények és mézzel készített egyéb csemegék, likőrök, befőttek, sat. közül a *Nemesszeghy Kálmánéi* (Komárom) és *Friedrich Annáéi* (Bécs) váltak ki leginkább.

Kitünő mulépet állítottak ki: *Kühne Ferencz* (Budapest), *Patka Venczel* (Borszék), *Ambrozics Mihály* (Moistrana), *Simmich Ferencz* (Jauernig) és *Schultz Ottó* (Bukow). A legszebb viasztömöt id. *Gödri Ferencz* (Sepsiszentgyörgy) állította ki.

Az V. csoportban (méhészeti tanítási eszközök, szemléltetési táblák, preparátumok, sat.) *Brencsik Lajos* (Szolnok-Lengyeltelep), továbbá a *Centralverein für Bienenzucht in Österreich* (Wien), *Sartori Alajos* (Milanó), *Schusser Hans* (Bodenbach), *Vogel Pál* (Tamsel, Brandenbnrg) és *Weippl Tódor* (Klosterneuburg) tüntek ki.

A méhészeti irodalmat fölölélő VI. csoportból első helyen kell említenem *Ambrozy Béla báró* »A méh« című remekművét.

Sárossy-Kapeller Ferencznek »A méhészet múltja és jelene« czimen irt, s a maga nemében páratlanul álló történelmi műve, mely sok tekintetben tájékoztató és útmutató is, méltó figyelemben és kitüntető elismerésben részesült.

Alfonsus Alajos (Bécs), *Günther Vilmos* (Hipersleben) irodalmi munkái és *Menden Ottónak* (Köln) Temesvár város czimerét viaszból bemutatott műve szintén említést érdemelnek.

A kitüntetések és jutalmak kiosztása.

A kiállítás bírálóbizottsága *Binder Iván*, országos méhészegyesületi titkár elnöklése alatt a következő tagokból alakult:

Németország részéről: *Bohnenstengel A.* (Buslar), *Fink J.* (München), *Fleischmann A. F.* (Fecha), *Günther K.* (Seebergen), *Hamsch M.* (Boroszló), *Menden O. J.* (Köln);

Ausztria részéről: *Pechachek János* (Euratsfeld), *Winsauer János* (Dornbirn), *Wohlrab Adolf* (Maria-Enzersdorf);

Magyarország részéről: *Holzinger János* (Temesvár), *Imrey Ferencz* (Rákos-Csaba), *Ludvig Ede* (Pusztá-Gerla), *Martinovics Miklós* (Nagytopolovecz), *Nagy János* (Kolozsvár), *Tichy Miklós* (Budapest), *Török József* (Öcsöd).

A bírálóbizottság rendelkezésére állott : 20 aranyérem, 70 ezüstérem, 60 bronzérem, 50 oklevél, 1 ezüstserleg (Küh! Frigyes dr., osztrák elnök följánlása), 3 aranyóra, 3 ezüstóra, 3 tiszteletdíj, — diszes emléktárgy (Ambrózy Béla báró följánlása), 465 korona pénzjutalom és 2 krajnai méhcsalád (Ambrozics Mihály — Moistrana följánlása).

A nagyszabású kiállítás rengeteg tárgyainak elbírálásával, s a kitüntetések, díjak és jutalmak odaitélésével kétnapi fáradtságos munka után készült el a zsűri. Az eredmény kihirdetése a kiállítás területén egybegyűlt méhészek sokasága előtt, Máday Izidor és Ambrózy Béla báró elnöklése alatt, ünnepiesen folyt le. A zsűri ítélezését Nagy Fános, bírálóbizottsági tag olvasta föl, a jutalmakat pedig Binder Iván, bírálóbizottsági elnök osztotta ki. Az ismert nevű jeles méhészek említésére hangos éltetésben nyilvánult a köztetszés.

Aranyérmeket nyertek: Alfonsus Alajos, — Bécs, Ambrozics Mihály, — Moistrana, Balla Kálmán, — Újszász, ifj. Gratzter Ferencz, — Heiligenkreutz, Hamsch Miksa, — Boroszló, Imrey Ferencz, — Rákos-Csaba, Jalsoviczky János, — Dávidháza, Kühne Ferencz, — Budapest, Magyaz Fémlemezgyár, — Budapest, Magy, kir. állami méhészeti gazdaság, — Gödöllő, Ráth Antal, — Kirchberg, Simmich Ferencz, — Jauernig, ifj. Speckbacher Alajos, — Ebbs, Schultz Ottó, — Bukow, Centralverein für Bienenzucht, — Bécs; továbbá Saárossy-Rapeller Ferencz, — Budapest, kiváló irodalmi működéseért, Kovács Antal, orsz. méhtenyésztési felügyelő, — Budapest, a kiállítás ügyes és szakszerű rendezéseért, Vámosy Mihály, — Budapest, a méhtenyésztés emelése körül kifejtett kiváló ügybuzgóságának elismeréséül, Liebner József, — Budapest, a méhtenyésztés érdekében kifejtett munkásságáért; — végre a rendezőbizottság elismerésének kifejezéséül Binder Iván, — Budapest, mint a bírálóbizottság elnöke, e zsűri kiválóan tapintatos vezetéseért.

Ezüstérmeket kaptak: Balogh Gergely, — Csongrád-Mágocs, Baumann Oszkár, — Grottkau, *Betegh Gerőné*, — Sósmező, Bansch Gusztáv, — Stäckel-Leubus, Bochynek Vilmos, — Patschkau, Brencsik Lajos, — Szolnok-Lengyeltelep, Deiser Fidél, — Wörgl, Deselife Henrik, — Oberhollabrunn, Ennsbrunner Mátyás, — Wels, Fiorini József, — Monselice, Franzen Mihály, — Zsombolya, Gärber Nándor,

— Riedenthal, Geyer Péter, — Köln, Gillert Miksa, — Schwano-
witz, id. *Gödri Ferencz*, — Sepsiszentgyörgy, Grzmehle Gusztáv,
— Rosenthal, Heidenreich G. — Sonnenburg, Heckel Károly, —
Grottkau, Hermes Gergely, — Románia, Illy János, — Újpest,
Karle Gyula, — Budapest, Krieger Ferencz, — Salzburg, Latzel
Ferencz, — Glambach, Láng Laura, — Kisharta, Ludwig Pál, —
Glatz, Magy. kir. állami földművesiskola, — Csákvár, Martinovics
Miklós, — Nagytopolovecz, Maurer Emil, — Debreczen, Mayer H., —
Westerbeck, Menden Ottó, — Köln, Nemesszeghy Kálmán, —
Komárom, *Patka Venczel*, — Borszék, Pokánka Ödön, — Csóvár,
Pollatschik Alréd, — Budapest, Ritter József, — Temesgyarmata,
Sartori Alajos, — Milano, Simmich Ferencz, — Jauernig, Scholtz
Gyula, — Hartlieb, Schulz Domokos, — Bécs, Schusser János, —
Bodenbach, Tassy Géza, — Pusztamonostor, Tichy Miklós, —
Budapest, Török József, — Öcsöd, Vogel Pál, — Tamsel, Weippl
Tódor, — Klosterneuburg, Weisz Károly. — Boroszló. Végül: a
rendezőbizottság — elismerésének jeléül — ügybuzgó működésükért
ezüstéremmel tisztelte meg a bírálóbizottság tagjait.

Bronzérmesek: Bacskay Sámuel, — Csap, Baiersche Biene,
Bienenvater, — Bécs, Brenner János, — Schönbrunn, Deseife Hen-
rik, — Oberhollabrunn, Friedrich Anna, — Bécs, Gillert Miksa,
Schwanovitz, Girth Lőrincz, — Temesvár, *Gör. kath. tanítóképző-
intézet*, — Szamosújvár, Gregor Jakab, — Csákvár, Haak Károly,
— Hohevald, Hasbach Vilmos, — Rosbach, Heckel Károly, —
Grottkau, Hertl Alajos, — Ruzkicza, Hilbert István dr., — Szeg-
zárd, *Illustrierte Monatblätter, Imkerbote aus Böhmen*, Kozáky
Jenő, — Rimaszombat, Körbs H., — Bad-Berka, Kropp János, —
Temesvár, Kurz Sándor, — Újtelep, Lakatos Károly, — Komá-
rom, *Leipziger Bienenzeitung*, Lippay János, — Szeged, Mandl
Károly, — Temesvár, Martinovszky Jarosláv, — Blatna, Maurer
Emil, — Debreczen, *Neues Schlesisches Imkerblatt*, Nimbsgern
Géza, — Vizesda, *Pommerischer Rathgeber*, Partscher Miklós, —
Ruzkicza, *Praktischer Wegweiser*, Rhomberg Rajmund, — Dorn-
birn, Sendler Ferencz, — Friedland, Senst Vilmos, — Trebbin,
Simovics József, — Lipótvár, Solterer Ivó, — Reidling, Schieip-
mann Ferencz, — Neumarkt, Schmidt Gusztáv, — Repline, Szám
István, — Budapest, Szentimrey Hajnalka, — Rózahegy, Szénássy

Ferencz, - Herend, Ties János, — Weidlingau, Uhlárik Sándor,
— Vízkelet, Vitális Kálmán, — Lipótvár, Wagner Gusztáv, —
Bielendorf, Wallovics János, -- Alsólóczi, Winkler János, - Schwechat.

Oklevelet kaptak: Ambrozics Mihály, — Moistrana, *Betegh Gerőné*, — Sósmező, Bugarszky Milivoj, — Nagybecskerek, Dobmayer József, — Waldthurm, Freihoff Ede, — Oranienburg, Gärber Nándor, — Riedenthal, id. *Gödri Ferencz*, Sepsiszentgyörgy, *Gör, kath. tanítóképző-intézet*, — Szamosújvár, Grzmehle Gusztáv, — Rosenthal, Hamsch Miksa, — Boroszló, Hermes Gerdely, — Románia, — Heugel Ferencz, — Temesgyarmata, Hilbert István dr., — Szegzárd, Hild Vilmos, — Hermagor, Imrey Ferencz, -- Rákos-Csaba, Jalsoviczky János, — Dávidháza, Krause Gusztáv, — Schwerta, Lippay János, — Szeged, Ludwig Pál, -- Glatz, Magy. kir. áll. földművesiskola, — Csákóvár, Magy. kir. áll. méhészeti gazdaság, — Gödöllő, Mähring Frigyes, — Lieparten, Mudroch András, -- Újvidék, Radimszky Ferencz, — Teltsch, Rechouschek Ferencz, — Grosswölz, Rhomberg Raimund, — Dornbirn, Selterer Ivó, — Reidling, Senst Vilmos, — Trebbin, Simmich Ferencz, — Janernig, Steinle Károly, — Ludwigshafen, Stemmler E., — Zeilenroda, Scholtz Gyula, — Hartlieb, Schröder Sándor, — Trieszt, Tímó Antal, — Bóka, Vitális Kálmán, — Lipótújvár, Weisz Károly, — Boroszló, — Winkler József, — Schwechat. — A bírálóbizottság tagjai szintén kaptak oklevelet.

Pénzjutalmat nyertek: Friedrich Anna, — Bécs, 25 kor., Grzmehle Gusztáv, — Rosenthal, 25 kor., Hamsch Miksa, — Boroszló, 50 kor., Hauser Ignác, — Högyész, 25 kor., Imrey Ferencz, — Rákos-Csaba, 50 kor., Lippay János, — Szeged, 25 kor., Martinovics Miklós, — Nagytopolovecz, 40 kor., Mayer H., — Westerbeck, 80 kor., Nemesszeghy Kálmán, — Komárom, 40 kor., Petrovics Ferencz, — Ószöny, 25 kor., Sartory Alajos, — Milano, 80 kor.

Egyéb jutalomban részesültek: Az *Ambrozics Mihály* részéről följánlott egyik méhcsaládot Martinovics Miklós, — Nagytopolovecz, a másikat Tichy Miklós, — Budapest, kapta.

Az *Ambrózy Béla báró* részéről *tiszteletdíjként* följánlott 3 emléktárgyat (mindenik értékes asztaldisz) Abaffy Józsefnek Pápa, Abend Andrásnak, — Nagyenyed és Kiszely Edének, — Félégyháza ;

a cseh pénzdíjt Valló Jánosnak, — Pozsony-Ligetfalu ;
az aranyórákat Günther Vilmosnak, — Gispersleben és Tóth Jánosnak, — Gödöllő ;
az ezüstórákat Forgách Lajosnak, — Arad, Nagy Jánosnak, — Kolozsvár és Rózsa Jánosnak, — Sárospatak ítélte a bíráló-bizottság.

Ezekén kívül Dzierzon János drt. a méhészet körül szerzett örökérdemeinek elismeréseül értékes aranyórával tisztelte meg ;

a Kühn Frigyes dr., mint a vándorgyűlés németországi elnöke által följánlott remek ezüstserleget pedig, mint legmagasabb kitüntetést, mély tisztelete jeléül Ambrózy Béla bárónak ítélte oda a zsűri.

(Vége köv.)

Teleki.

A pozsonyi kiállítás méhészeti csoportja.

(Vége.)

Kisebb-nagyobb méhészeti eszközökből és mézpörgetőgépekből *Kühne Ferencz*, a *Magyar Országos Méhészegyesület* és a *Magyar Fémlemezgyár* gazdag gyűjteményeket állítottak ki.

Holicska I. érdekes dolgot mutatott be: a méhek ellenségeit kitömött állapotban, amint a szalmakas körül a méhek vesztére törnek.

A méhészeti irodalom képviselése sem hiányzott, amennyiben *Sötér Kálmán* nagyértékű művén kívül a legújabbban megjelent magyar, német és tót szakmunkák, a *Magyar Országos Méhészegyesület* szaklapjai és a *bécsi Centralverein* szemléltető ábrái kiállítva voltak.

A szeptember 9.-én megejtett bírálatnál *diszoklevelet* nyertek: Esterházy Miklós Móricz gróf, Baranyay Géza, a komáromvármegyei méhészeti szakosztály, Lakatos Károly, Olgyay Árpád, Sötér Kálmán és Valló János.

Aranyérmet nyertek: Balla Kálmán, Fektor György, Hives Pál, Imrey Ferencz, Koczor Gyula, a Magyar Fémlemezgyár, Pohánka Ödön, Roller József, Tocsek Miklós és Vendelin György.

Ezüstérmet: Czuczor Julia, Gotthardt János, Jamrich István, Komáromi Ede, Láng Lászlóné, Magyarai Kossa Sámuel, Mészáros József, Németh Mária, Orsházy János, Reichert Gyula, Reiner

József, Tárnok Gyula, Tichy Miklós, Tóth Lőrincz, Vieweg József, Wimmer Kálmán és Wranovich István.

Bronzérmet: Baralovits Gyula, Béres János, Kohl Károly, Kolumbán Mihály, Kováts István, Lazarek Márton, Teleki Józsefné grófné, Thassy Géza, Toman Sándor, Vén Árpád és Zimay Vazúl.

Kiállítási oklevelet: Harrah testvérek, Holicska János, Kaluzsay Arnold, Központi egyesület, Kuszka József, Kühne Ferencz, Lázár Lajos, Loveczky Ernő, Petrovics Ferencz, Remp Kristóf, Török István, Uhlárik Sándor, Vanek Gáspár, és Wiklein Nándor.

Pézdiját kaptak: Anda Károly, Jáger Pál, Kurcz Sándor, Mészáros Kálmán, Schultz Pál és Uhlárik Sándor 50—50, Holicska János és Kästler András 30—30, Kudlicska Sándor és Pálinkás Ferencz 20—20 koronát.

A káposzta törzse, mint méhlegelő:

Mint hogy a méhtenyésztés a mezőgazdaság egyik jelentős ága, igyekezzünk annak kultiválásában a mezőgazdaság és kertészet terén is kínálkozó alkalmakat hasznunkra fordítani, hogy e foglalkozások egymást kiegészítve és előmozdítva, minél jövedelmezőbbekké váljanak. Hiszen oly bölcsen rendezte be a természet ropant nagy háztartását a Teremtő, hogy okos alkalmazkodással még az elvetni való, s talán semmisnek látszó aprólékosságokból is hasznot biztosíthatunk magunknak. A méhek legelőjét ilyen kicsinyes dolgokkal is javíthatjuk, s a méhészkedés jövedelmét csekély fáradtság árán szépen növelhetjük.

Mint aki kertészettel is foglalkozom, a káposzta törzsében is mézelő növényt találtam és évek óta jó eredménnyel haszálom azt a méhlegelő javítására.

A káposztafejek levágása után a földben maradt törzseket fölzedem, s a méhes közelében barázdaszerűen készített árkokban egymás mellé elültetem, úgy, hogy a törzseket a föld eltakarja, hogy tehát a téli száraz fagy ne árthasson azoknak. A káposzta-törzsek tavasszal dúsan virágoznak, s méheim — mikor a repce már elvirágzott — a káposzta jól mézelő virágairól majdnem egy hónapig gyűjtenek.

Azt a meggyőződést szereztem tehát, hogy a káposztából a méh segítségével háromszoros hasznot vehetünk; nevezetesen: termesztésének eredeti célján, vagyis a fejek használatán kívül törzseinek virágzása jó méhlegelő, sőt ezen az úton még magot is termelhetünk róla, ami szintén értékesíthető.

A káposzta törzseinek a méhészetre ilyen módon való hasznosítását igen tisztelt méhésztársaim szives figyelmébe ajánlom.

Óbecsén.

Bachmann Béla.

A mi dolgaink.

Egyesületünk igazgató-választmányja f. é. november 8.-án esti 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Deák Ferencz-útca) tartja ülését, melyre a tagok megjelenését tisztelettel kérjük.

Nagy idő járt le, mióta e helyen nem szóltunk kedves ügytársainkhoz. Május 3.-a óta nem emlegettük itt nyilvánosan keblí dolgainkat; de azért mentek, mendégéltek úgy, a hogyan mehetek. Kis háztartásunkban lehangoltság uralkodott egész nyáron át. Bármily szép reményekkel biztattuk is magunkat még *májusi számunkban* is, az április 29.-i éjjeli fagy úgy oda csapott, hogy méhcsaládaink nyomorúságát néhány hétig a legnagyobb bánattal kellett szemlélünk. A megelőző napon még áldással dúsan megakottaknak mutatkozó gyümölcs- és akácztákon egyetlen virág-bimbó sem maradt, még a hárs virágzása is megsemmisült. Beállott a *nagybőjt*, s éppen akkor, amikor csaknem minden méhcsaládunk sűrűn megnépesült a fiasításból. Erre következett az időjárás nem kevésbé mostoha hideg ésős fordulata. Eszünk is már-már elállott, hogy mittevők legyünk. Méheink minden készletet fölemésztettek, s még május elején is gondoskodnunk kellett etetésükről, hogy legalább életben megtarthassuk kedveseinket. Környékünkön az egész nyár csupa tengődés volt a méhekre nézve. Se raj, se méz! Ami raj jött is, inkább maradt volna el; július második felében nincs köszönet benne.

Elég az hozzá, hogy nagy árvaságra jutottunk, s nagyon kívánatos, hogy a Gondviselés most már igazán örködjék fölöttünk, mert sok-sok egyéb baj is érte jobbsorsra érdemes életünket. De

elhallgatjuk a többi mostohaságot; talán csak észreveszik, hogy velünk bizony másként kellett volna elbánni.

A látogatottság a nyár folytán is elég élénk volt egyesületi köztelkünkön, s nem egyszer éppen nagyon kellemesen elegyedtünk össze zsongó-bongó méhikéinkkel, s tusakodtunk a fölött, hogy hogyan mentsük meg a hazát.

Nagy igyekezettel készülgettünk a *temesvári ünnepe*, s biztunk és biztatgattunk is; de bizony mégsem úgy ment, ahogyan mi kikalkuláltuk. A terminus nagyon alkalmatlan időre volt téve. Mégis csak tanítóságból áll legnagyobb részben a *mi világunk*, s azok — a mint nagyon világos dolog — abban az időben ki sem mozdulhatnak iskoláikból, különösen az igazgatók, anélkül, hogy *lábaikat egy, s más kemény kőben meg ne ússék*. Pedig végzetlenülül fájón éreztük, hogy Ambrózy Béla bárót hódolatunkkal, szeretetünkkel láthatólag is nem vehettünk körül. De hát lehetetlen volt elmennünk, fizikai időnket sehogyan sem voltunk képesek akként egyeztetni. Pedig még a 92 éves Dzierzon dr. apánk is fürkészőleg keresett minket, s távolmaradásunk miatt elkesergett, amint erről aradi Voith és Fényes Kálmán dr. kedves barátaink Dzierzon nagyon jól talált arczképével ellátott levelezőlapon a nagy jelentőségű ünnepnapon értesíteni szivesek voltak. Fájta a szívünk, erősen fájt, hogy ott nem lehettünk.

Az ünnep — amint t. ügyfeleink tudják is már — nagyon szépen folyt le. Mi is őszinte szívből gratulálunk Ambrózy Béla báró nagymesterünknek, s kívánjuk, hogy Isten még igen sokáig tartsa meg az ő drága életét, vezető társaival együtt hazánk méhészetének fölvirágoztatására, s összes méhészeink boldogítására.

További teendőinkre nézve megjegyezzük, hogy november 15.-én kezdve a szokásos tanulmányi estéinket a kereskedelmi és iparkamara helyiségében kéthetenként megtartjuk; ez estékre úgy az igen tisztelt méhész társakat, s az érdeklődőket, mint nemes ifjúságunkat már előzetesen is tisztelettel meghívjuk.

Szentgyörgyi.

Irodalom.

»Magyarország fölművelésügye 1897—1902« a fölművelésügyi miniszter kiadványaként most jelent meg. A nagy 8° alakú, 200 oldalra terjedő könyv tartalma:

Intézkedések egyes mezőgazdasági ágak fejlesztése érdekében; — Népies mintagazdaságok; — Szövetkezeti ügy; — A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t. cz. végrehajtása; — Mezőgazdasági statisztika; — Szőlőszet és borászat; — Gyümölcsészet és kertészet; — Állattenyésztés és tejgazdaság; — *Méhészet*; — Selyemtenyésztés; — Haltenyésztés; — Állategészségügy; — Állatorvosi főiskola; — Lótenyésztés; — Ménesbirtokgazdaságok és a gödöllői korona-uradalom; — Kincstári birtokok és fürdők; — Erdészet; — Vizi ügyek; — Telepítés; — A Kárpát-hegyvidék gazdasági helyzetének javítására tett intézkedések; — Mezőgazdasági munkásügyek; — Mezőgazdasági kísérleti és tudományos intézmények; — Mezőgazdasági szakoktatás; — Függelékek: 1. A fölművelésügyi tárcza ügykörébe tartozó intézmények és intézetek a párisi nemzetközi kiállításon; 2. A mezőgazdaságot érdeklő törvényalkotások és a fölművelésügyi tárcza költségelőirányzatai az 1896. év óta; 3. Magyarország állami mezőgazdasági intézményei.

A minket legközelebből érdeklő méhészeti rész elsorolja a mezőgazdaság e fölötté hasznos ágának fejlesztése érdekében tett kormányintézkedéseket, állami intézményeket és segitéseket, s a kormány istápolásával elért eredményeket.

A sok hasznos, sőt szükséges tudnivalót tartalmazó, s a mezőgazdaság minden ágazatában tájékoztató, útbavezető és fölvilágosító könyvet a *községi jegyzők, tanítók és lelkészek*, kik ez-iránt egyszerű levélben, vagy akár levelezőlapon a magy. kir. fölművelésügyi miniszterium könyvtárához fordulnak, *ingyen* megkapják.

Teleki.

Különtétel.

A lépek megvédése a viaszmony ellen. Ha száraz, szellős helyen, pl. kamrában a gerendákra párhuzamosan szögezett léczeken egymástól 5—6 cmnyi távolságban csüngenek a lépek, vagy ha elzárt üres kaptárban, avagy szekrényben tartjuk lépkészletün-

ket és a szerint, aminő nagy a kaptár, vagy szekrény, 2—5 pókot zárunk abba: lépeinket a viasmoly nem lepi meg. Szellős, világos helyen, az egymástól távol függő lépre nem száll a moly pilléje; ám a zárt, sötét helyre tett lépekbe befurakodik, de az odazárt pókok összevadászzák.

Méhtermékeink keresettsége. Mézre és viaszra özönnel kapja szerkesztőségünk külföldről a megrendeléseket; de sajnos: egynek sem tehetünk eleget, mert a külföldi mézkereskedők nem kilogrammszámra, hanem 50—100 métermázsánként kérnek mézet; különösen a nyugati államokból, hol semmi méz sem termett az idén. Úgy oda, mint és különösen Romániába nagyon keresik a viaszt is. Egy bukaresti czég kizárólag méhviaszból dolgozó gyertyagyár számára *évente szükséges* 100000 (százezer!) kgr. tiszta méhviasz szállítása végett egyre-másra küldi szerkesztőségünknek a kecsegtető ajánlatokat.

Halálos méhszúrás. Veszprémvármegye Vámos községében pajkosságának áldozata lett Balog László, iskolásfiú. Több pajtásával meg akarta dézsmálni Fábíán János méhését, s hogy a méheket elriaszssák, addig dobálgatták kövel a méhkasokat, míg egyszer csak a méhek egész raja kizúdult és megrohanta a rakoncátlan fiúkat. Bezzeg volt futás! De már — sajnos! — későn. Balog Lászlót annyira összeszúrta a méhek serege, hogy még aznap meghalt. Pajkos társait is veszedelmes állapot kinozta.

A telelő méhek állapota felől zümmögésükről is meggyőződhetünk. A csöndes, halk zümmögés, vagy ha a kaptár megkoppantására fölzúduló hirtelen zajt a méhek lecsöndesülése és gyöngöcsuttogása hamar követi, ez a jólét, elégedettség jele. Ha nyugtalan a nép, a legnagyobb valószínűség szerint vagy fázik, vagy a kelletténél nagyobb meleget érez. A szükséghez képest melegebb takaró alkalmazása, esetleg — az ablak küszöbdeszkájának nappalra való föltolásával — szellőztetés kívánatos. Az erősebb, tartósabb zúgást szomjúság, vagy levegőhiány okozhatja. Az itatás, avagy szellőztetés lecsillapítja a népet.

Tartalom: Fölvívás. — Útmutatás a kezdő méhész számára. *Teleki* — M. kir. állami méhészeti gazdaság Gödöllőn. *Teleki*. — A nemet, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás Temesvárt. *Teleki*. — A pozsonyi kiállítás méhészeti csoportja. — A káposzta törzse, mint méhlegelő. *Bachmann Béla*. -- A mi dolgaink. *Szentgyörgyi*. — Irodalom. *Teleki*. — Különlélek

Apró hirdetések.

E rovatban az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen fölül minden félhasábos petit sor 8 fill. Akik nem tagjai a méhészegyesületnek, soronként 16 fillért fizetnek.

Megrendelés céljából a következő szaklapokat ajánljuk:

Szárnyasaink. Az egyedüli magyar nyelvű baromfityenyésztési képes szaklap, mely a baromfityenyésztés összes ágaival, a baromfiak betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel foglalkozik. A lap az Országos Baromfityenyésztési Egyesület hivatalos közlönye; szerkeszti Parthay Géza egyesületi igazgató. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-útca 30. sz.

Vadászat és Állatvilág. Vadászati, zoológiai és kynológiai képes szaklap. Bárony István és Fónagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-útca 30. sz.

Szöllőszeti és Borászati Lap. Megjelen Kecskeméten, minden héten csütörtökön. Szerkesztő és kiadó tulajdonos Maurer János, Kistemplom-ter 189. sz. Előfizetési ára egész évre 8 K. félévre 4 K. egyes szám ára 20 fill.

Mézpörgető, méztartó bádog-edény

jutányos áron kapható Zeiler Géza bádogosnál Kolozsvár (Mátyáskirály-útca 4.) Ugyanő elvállal **mindennemű bádogos munkát. Javításokat** jutányos áron, pontosan teljesít. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Eladó méhek.

Özv. Péter Pálnénál Bunban (Segesvár melletti) 12 erős, jó méhcsalád 2 db csinos hatoskaptárban. *Bővebbet a szerkesztőség,* hol kasokban levő erős méhcsaládok eladását is több helyről bejelentették.

Eladó mész.

A szerkesztőségénél 600 kgr. pörgetett, *kitűnő minőségű hegyvidéki, megcsukrosodott fehér mész* 5 kgros bödönökben és hordókban, kgrja helyben, edény nélkül 1 korona; 5 kgros bödön edényestől 6 korona.

Patka Venczel, műkertésznel Borszákon *főlséges havasi mész* és pedig: 6 mm. pörgetett mész a 120 kor., 2 mm. lépesmész a 160 kor. 10% rabbat és készpénzfizetés mellett 2% kasszaskontó.

Krizsa Sándor, igazgatótanító-nál Humoród-Almásán 100 kgr. pörgetett mész; elsőrendű minőség, kgrja 90 fillér.

Ajtay Balint, földbirtokosnál Magyarigenben (Tüvisen át) 50 kgr. legszebb keretes mész, dolgozós lépekben, befődelezve; csemegeméznek és a méhek etetésére egyaránt kitűnő. Kerete — országos méret, tartalma átlag 1.5 kgr. — 2 korona.

Tiszta, érett pörgetett virágmézet, valamint *szűszepes bepecsételt keretes mézet* és méhviaszt minden mennyiségben vesz és mintázott ajánlatot kér **Stauber Antal** (Stauber János cég, alap. 1851-ben) Dunaföldváron.

40 kgr. eredeti, sárga méhviasz a 3 K. 20 f. eladó **Pinkert Józsefnél** Bega-Szentgyörgyön.

Hazai gyáripár Kolozsvártt, Malom-útca 28 szám.

A legjobb minőségű

Parkett-ből, mely gözzel van kifőzve és kissáritva, nagy készletet tartok kicsiny és nagy alakban. E parkett nedves lakásba, aszfaltba, valamint már kész padlóra rakva, kitünő minőségénél fogva föltte alkalmas. — Ezenkívül raktáron tartok legjobb minőségű különböző **kissáritott anyagokat,** melyekből a legszebb kivitelben készítek **templomi díszmunkákat, oltárokat, szószékeket.**

Továbbá: **ajtó-, ablak- és iskolai berendezéseket.** Építkezésnél minden e szakmába vágó munkát, **kapukat, szoba-butórokat, boltberendezéseket, portálékat tartós anyagból a legjobb és legszebb kivitelben.** — **Vidéki megkeresésre azonnal pontos és részletes fölvilágosítással szolgálók.**

1-12

B. BAK LAJOS, műasztalos.

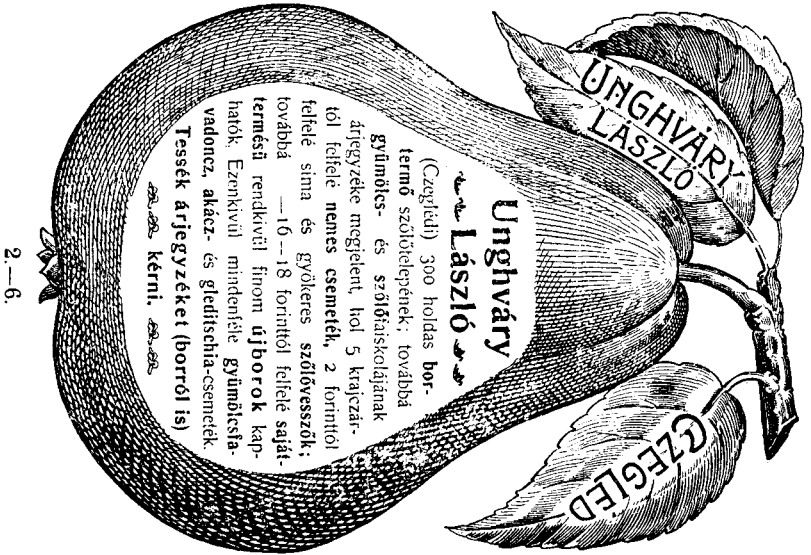
Ki akar

ezélszerű, s e mellett olcsó méhé-
szeti eszközöket, mint: **emallozott-
v. bádog-mézpörgetőt** minden nagy-
ságban, 16 koronától följebb, **fölül, v. alul hajtó szerkezettel, lépfődelező
eszközöket, viaszolvasztót,** továbbá fából, v. szalmából minden rendszerben
készült **kaptárokat, méhézszipkát, kesztyűt, füstlógépet, lépkést, keretfogót,
rajfogó-készüléket, főcskendőt, anyásító-készülékeket, etetőedényeket, záró-
rácsot, tolokákat, keretszőgező-gépet, távolsági kengyeleket, v. horgokat,
szalmavánkosokat, méhésztűt, mézesüvegeket, méhéskönyveket, stb.?**

Annak meg kell előbb hozatnia **ingyen az
illusztrált és a havi em-
lékeztető**kkal ellátott **Simmich-féle árjegyzéket,** mely egyúttal különleges
prospektus a **Simmich-féle szalma-népkaptárokról, mézpörgetőkről, etető-
készülékekről,** sat., s mely az **egyedül-gyártásra** átvett, szabadalmazott és a
legnagyobb eredménnyel alkalmazott, s fele-
lősség mellett tiszta méhviaszból készült **Alfonsus-féle mülépről**
is — kilója 4-80 kor., 3½ kgr. 16-20 kor. — közöl ismertetést. Az egész
mülép biztos beragasztásának módjáról minden küldeményhez nyomtatott
utasítást esatolok. 10-12

SIMMICH F. első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelege
Jauernig-ban (Osztr.-Szilézia).

A legmagasabb állami érdmekkel és miniszteri dicsérő-oklevelekkel, stb. kitüntetve

Méhészeti Közlöny

1901. és megelőző évekből való
folyamai teljes példányban,

évfolyamonként 2 korona 24 fillér
áron kaphatók a kiadóhivatalban.